

הכנסייה במזרח כעבור 500 שנים

יסכה הרני – חיפה
27-11-2018

סילבסטר

ראש הכנסייה ברומא מטביל את הקיסר

וכנסיית הנימולים

כנסיית הערלים

קונסטנטינוס 306 - 337

ממזרח למערב

324 - שליט יחיד

300 AD

Montanist Heresy
(Areas Effected)

Callistus (Roman bishop) adopts tolerant attitude towards readmission of erring members
Hippolytus opponent of all laxity in readmission
Novatian, leader of rigorist schism, suffers martyrdom under Valerian (257-58)

Black Sea

Bvzantium /

קונסטנטינופול

PHRYGIA

Montanus founds apocalyptic movement end of 2nd century

Pepusa

Carthage

Montanism

Tertullian, African Church Father, embraces Montanism in 207

Lucian teaches subordinationist theology—source of Arian heresy. Martyred 312

Antioch
Origen establishes school

Caesarea

Jerusalem

Alexandria

Mediterranean Sea

Border of Roman Empire 3rd Century

Teachers at the Catechetical School for the propagation of Christianity: Clement, Origen, Dionysius—all persecuted

פטריארך
קונסטנטינופול

פטריארך
רומא

פטריארך
אנטיוכיה

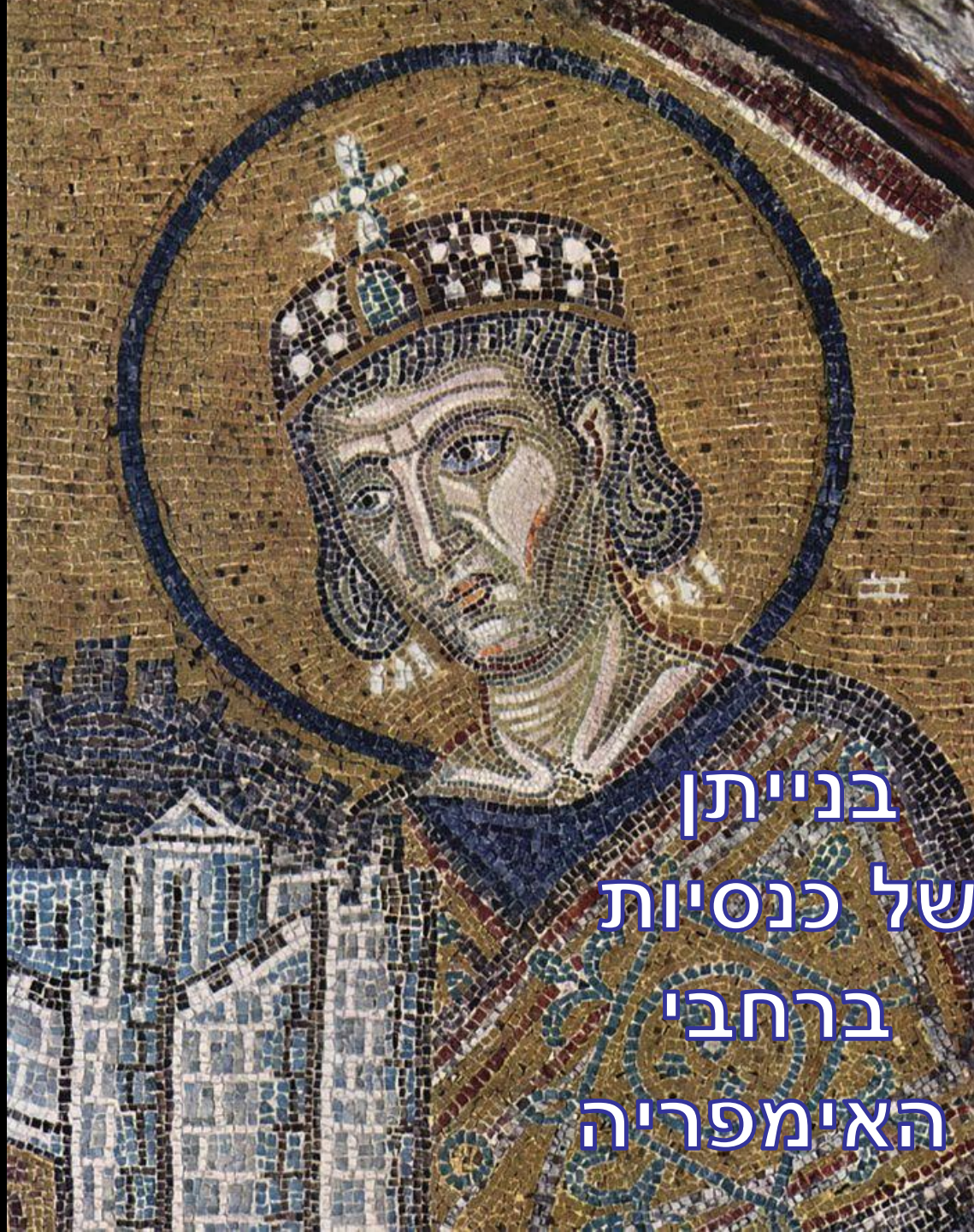
פטריארך
ירושלים

פטריארך
אלכסנדיה

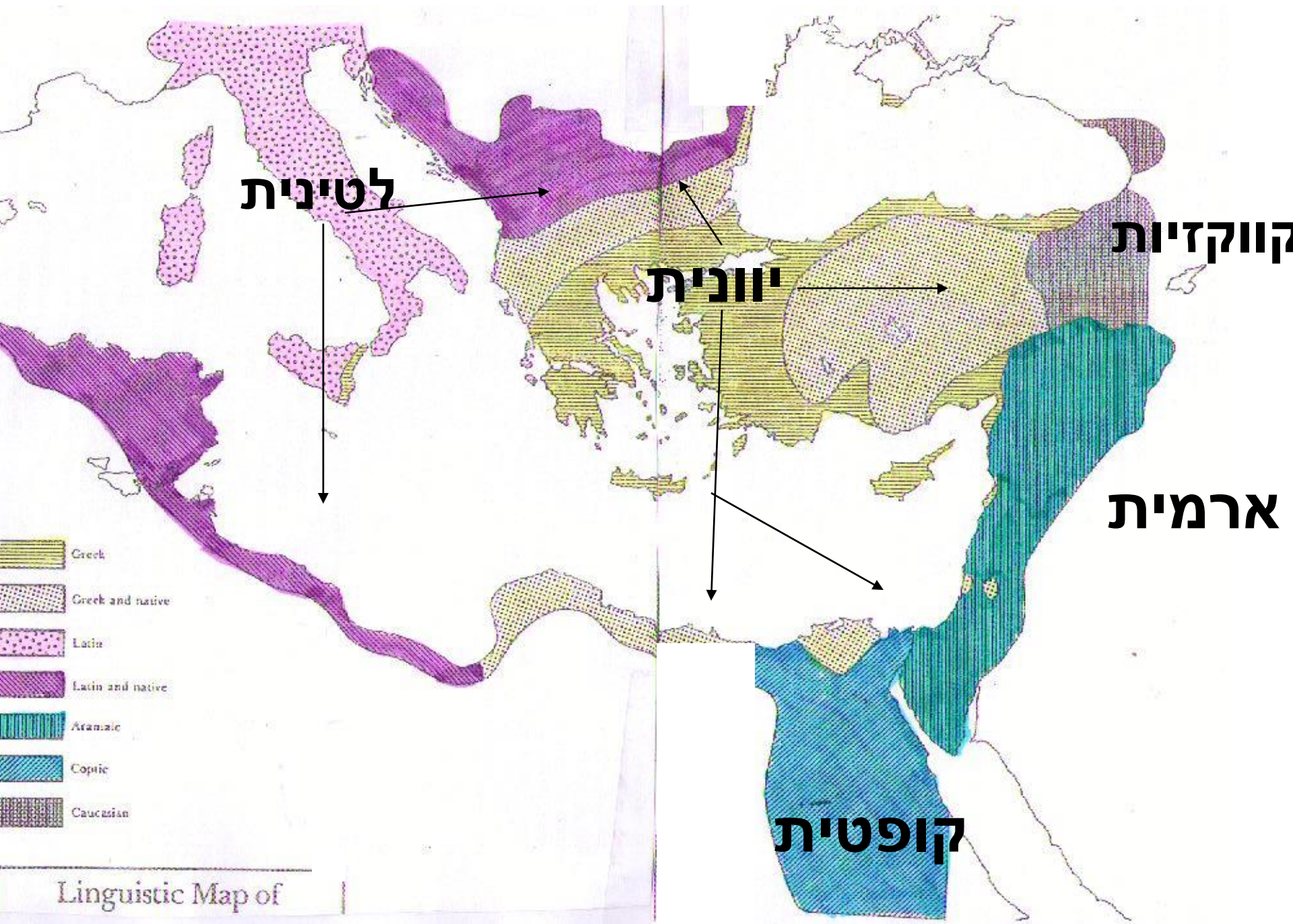
סנט פטרוס
ברומא

הגיה סופיה
בקונסטנטינופול

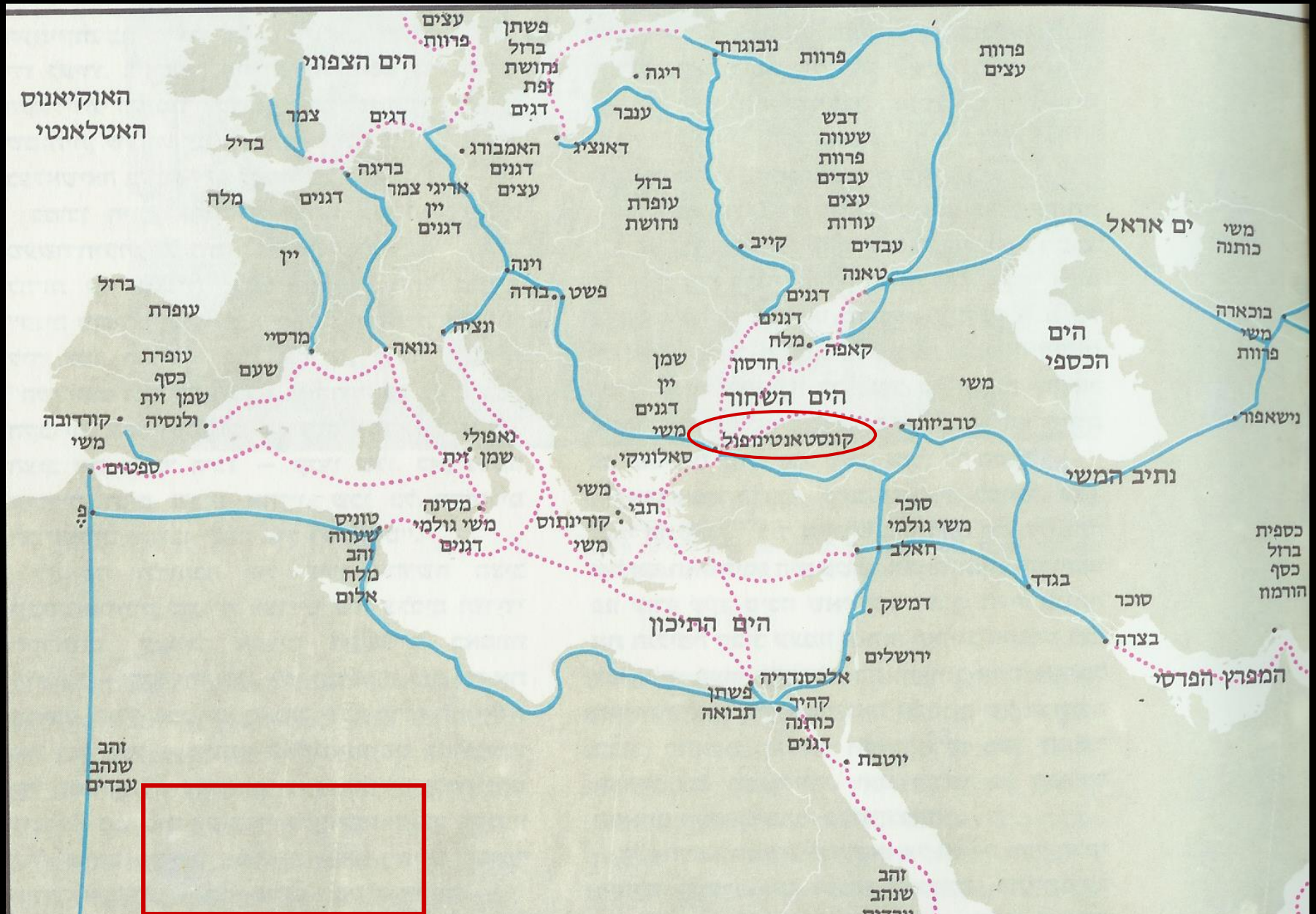
כנסיית הקבר
בירושלים

בנייתן
של כנסיות
ברחבי
האימפריה

העברת הבירה למזרח, לקונסטנטינופול

ראשית הצליינות

כנסיית הקבר במאה ה-4: כניסה מהקרדו מקסימוס

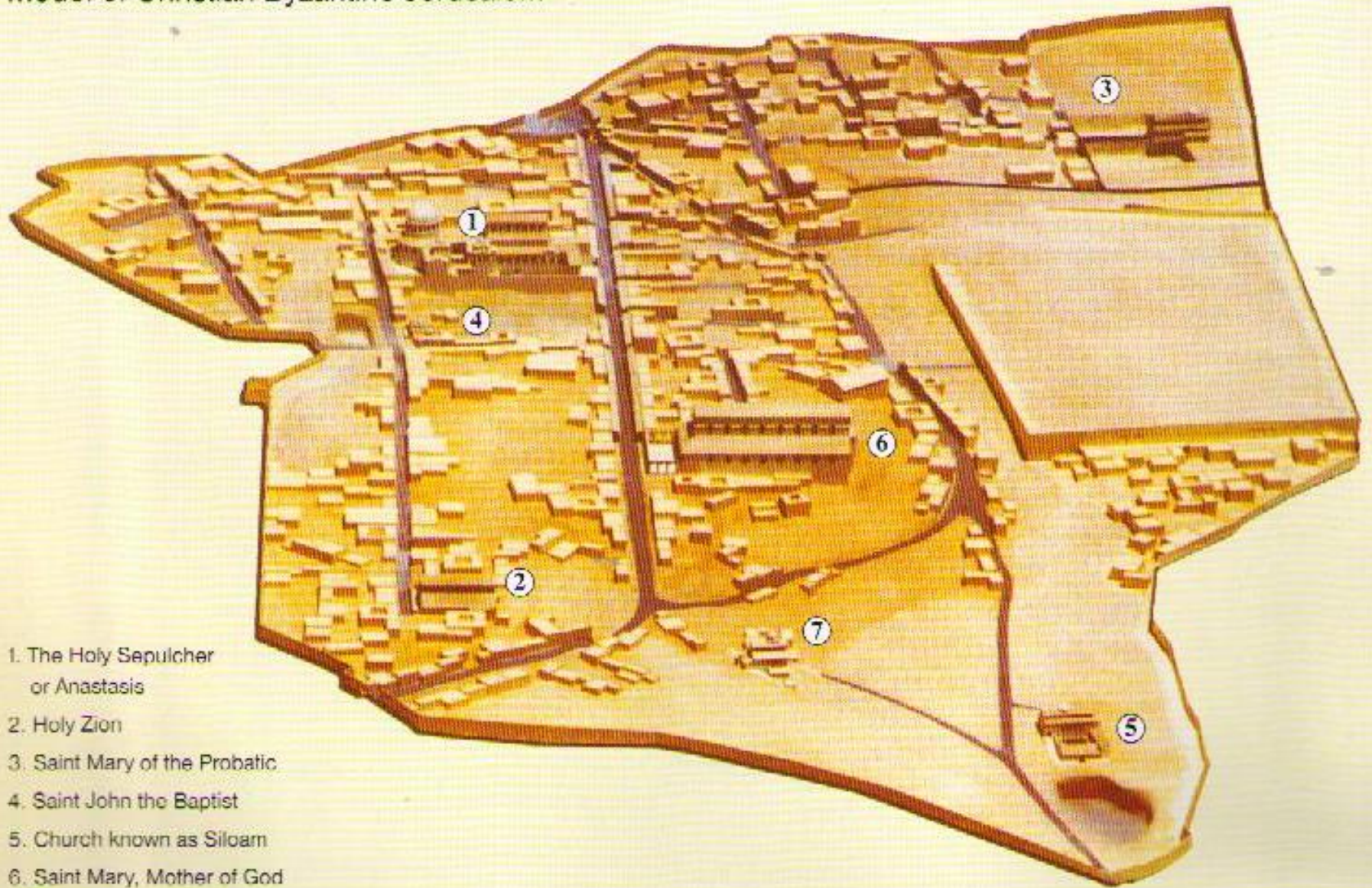

הכנסיות הן המקדשים החדשים

הקבר הקדוש

Model of Christian Byzantine Jerusalem

1. The Holy Sepulcher or Anastasis
2. Holy Zion
3. Saint Mary of the Probatia
4. Saint John the Baptist
5. Church known as Siloam
6. Saint Mary, Mother of God
7. Saint Peter in Gallicantu

נספחים למסע אגריה 1P

הר ציון נמצא מדרום [שם מתה מרים הברוכה שם סעד האדון עם תלמידיו]...

ובכנסיה אשר בבית לחם השולחן שעליו סעדה מרים הקדושה עם שלושת המלכים אשר

חיפשו את

כריסטוס

בן האלוהים.

תיאודוסיוס 518 - 530

10. שם עמק יהושפט. שם כנסיית הגבירה מרים, אם האדון.

בדרך ההולכת בית לחם, במיל השלישי מירושלים, קבורה גופתה של רחל.

במקום זה באמצע הדרך ראינו מים יוצאים מסלע...

אומרים כי מרים הקדושה, בבורחה מצרימה, ישבה במקום הזה והייתה צמאה,

וכך פרצו המים.

ושם בנויה

עתה כנסייה.

באמצע הדרך ראינו מים יוצאים

מסלע...

אומרים כי מרים הקדושה, בבורחה

מצרימה, ישבה במקום הזה ...

צפחות

הצליבה:
(ישו ושני הגנבים) ושתי דמויות כורעות:
"שמן מעץ החיים מהמקומות הקדושים"

המלאך והנשים ליד הקבר
"קם לתחייה האדון"

הולדת ישוע:
"עמנואל"
עמנו האלוהים"

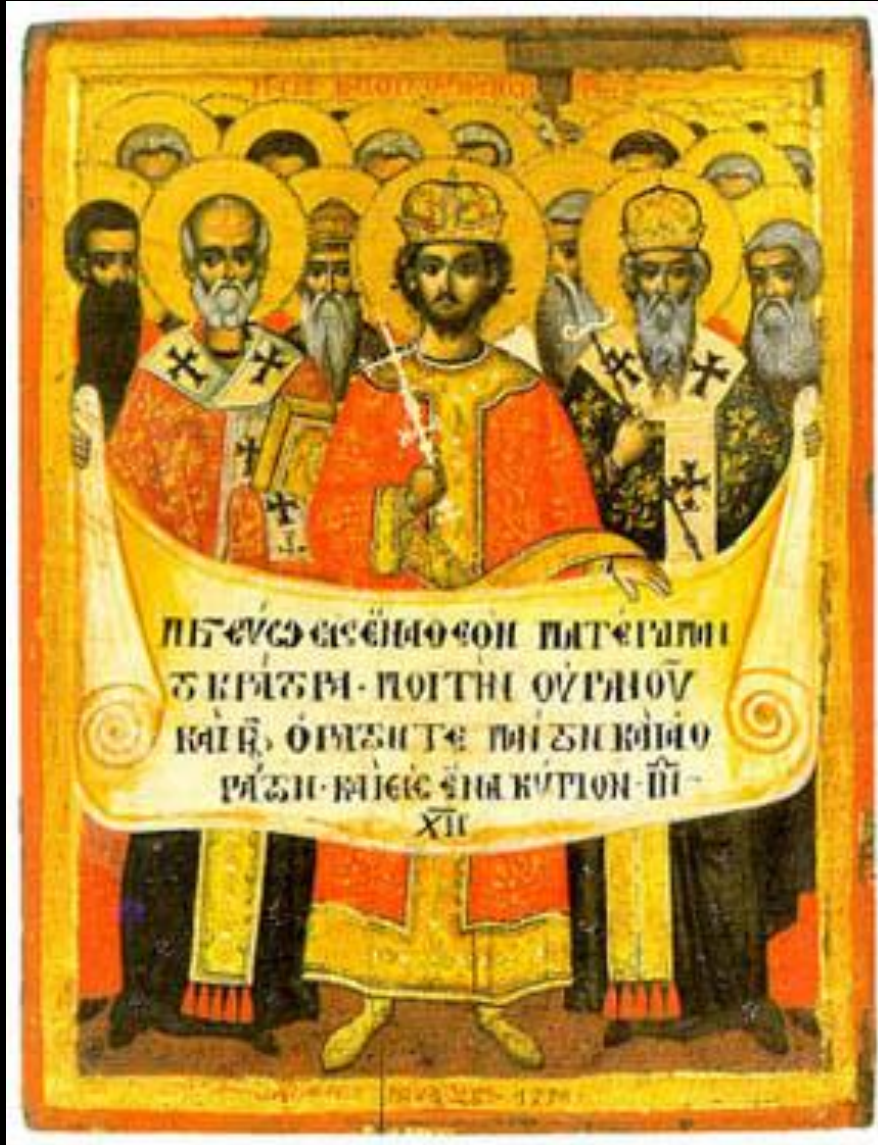
הטבילה:
"ברכת האדון"
מהמקומות הקדושים"

- עדי זהב
- צפחת ברכה
- עם סצינת הבשורה
- למרים
- + ברכת המלאך
- "שלום לך..."

קונסטנטינוס הגדול

337 – 306

המטרה:

האחדת הכנסייה

קביעת
האמונה
וניסוחה

DACIA

THRACE

Adrianople

Constantinople

Nicaea

PONTICA

MACEDONIA

ASIANA

Ephesus

Antioch

THE EAST

EASTERN EMPIRE

Jerusalem

Alexandria

השילוש

תורת

אני מאמין (= קרדו) נוסח ועידת ניקיאה

אני מאמין באלוהים אחד,

האב הכול יכול, בורא שמיים וארץ, כל הגלוי וכל הסמוי.

ובאדון אחד, ישוע המשיח,

בן יחיד לאלוהים, אשר נולד מן האב לפני כל הדורות. אל מאל, אור מאור,

אל אמת מאל אמת. לא נברא כי אם מולד; עצמו עצם האב ועל ידו נעשה

הכל, בעבורנו, בני האדם, ולמען ישענו ירד מן השמיים;

ובמעשה רוח הקודש, נולד ממרים הבתולה והיה לאדם. נצלב למעננו,

סבל בימי פונטיוס פילאטוס, ונקבר. ביום השלישי קם לתחייה ככתוב,

ועלה השמימה, והוא יושב לימין האב. וישוב בהוד לשפוט את החיים

ואת המתים ולא יהיה קץ למלכותו.

אני מאמין **ברוח** הקודש, האדון, המחייה, הנובע מהאב [ומהבן].

לו סוגדים ולו נותנים יקר – כמו לאב וכמו לבן, כפי שנאמר על ידי הנביאים.

אני מאמין בכנסייה האחת הקדושה, הקתולית והשליחית,

ואני מכיר בכך שישנה טבילה אחת למחילת החטאים, ומצפה לתחיית

המתים ולחיי העולם הבא **אמן**.

מהות אחת

שלוש פרסונות

בן

רוח הקודש

אב

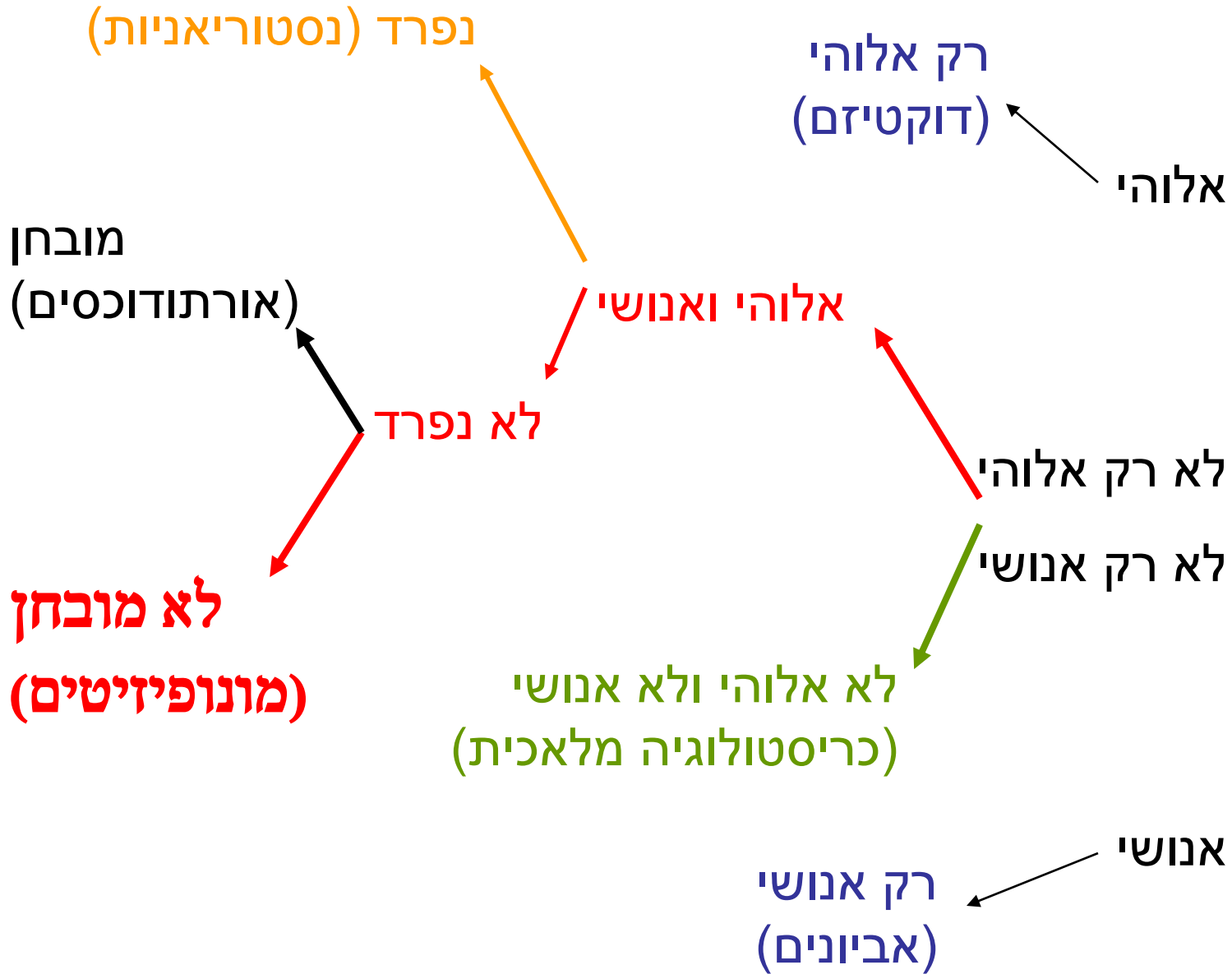
אשת נולד מן האב לפני כל הדורות. אל
מאל, אור מאור, אל אמת מאל אמת. לא

נברא כי אם מולד, שימן עצם האב ושר ידו
נולד מן האב לפני כל הדורות.
אל מאל, אור מאור,
אל אמת מאל אמת.
לא נברא ...

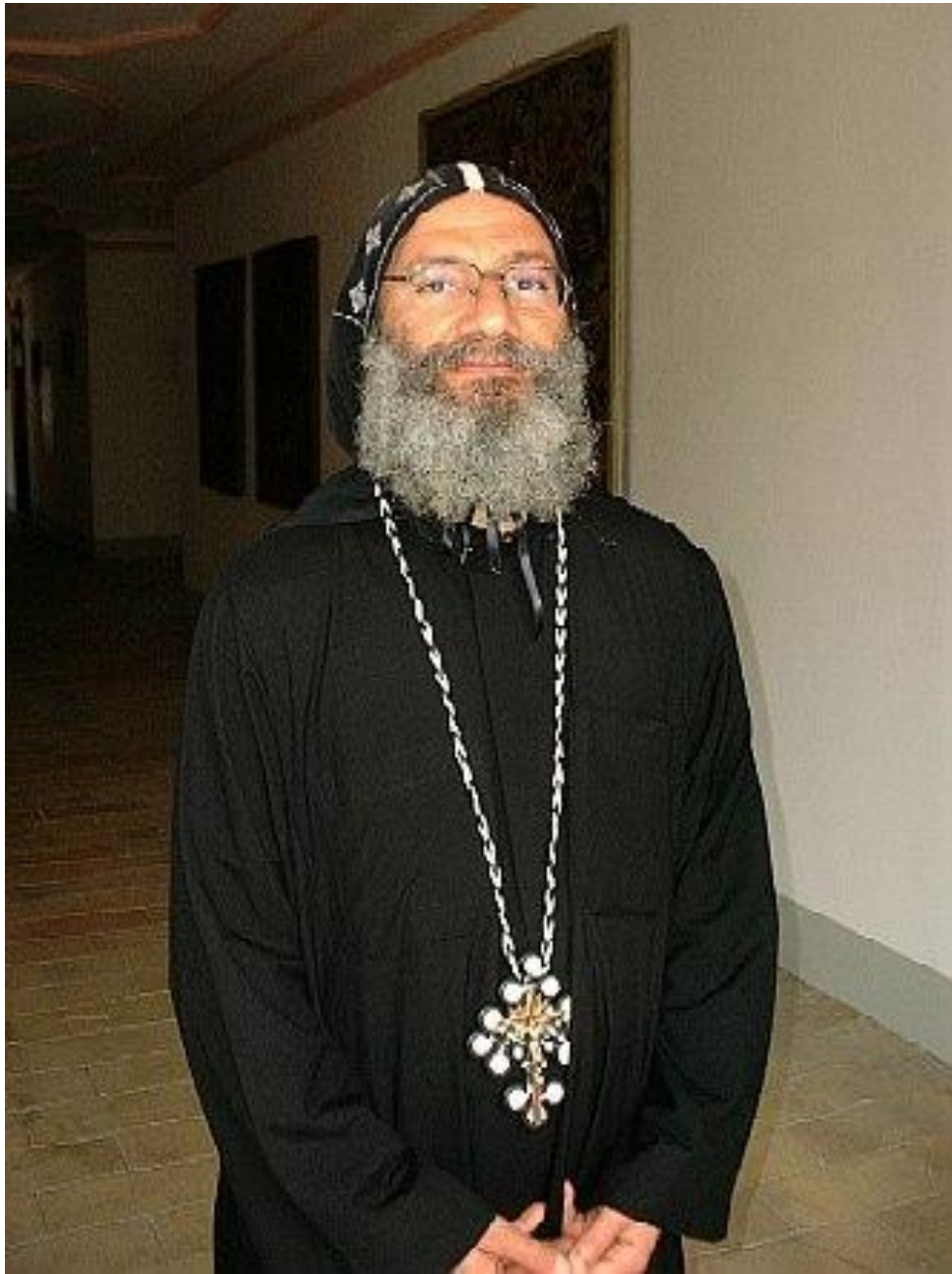
אפסוס (431) חלקדון (451)

ניקאה (325) קונסטנטינופול (381)

ישוע

לא מובחן (מונופיזיטים)

קופטים

סיריאנים

ארמנים

אתיופיים

תאודוסיוס

'הגדול' (והקדוש)

379 – 395

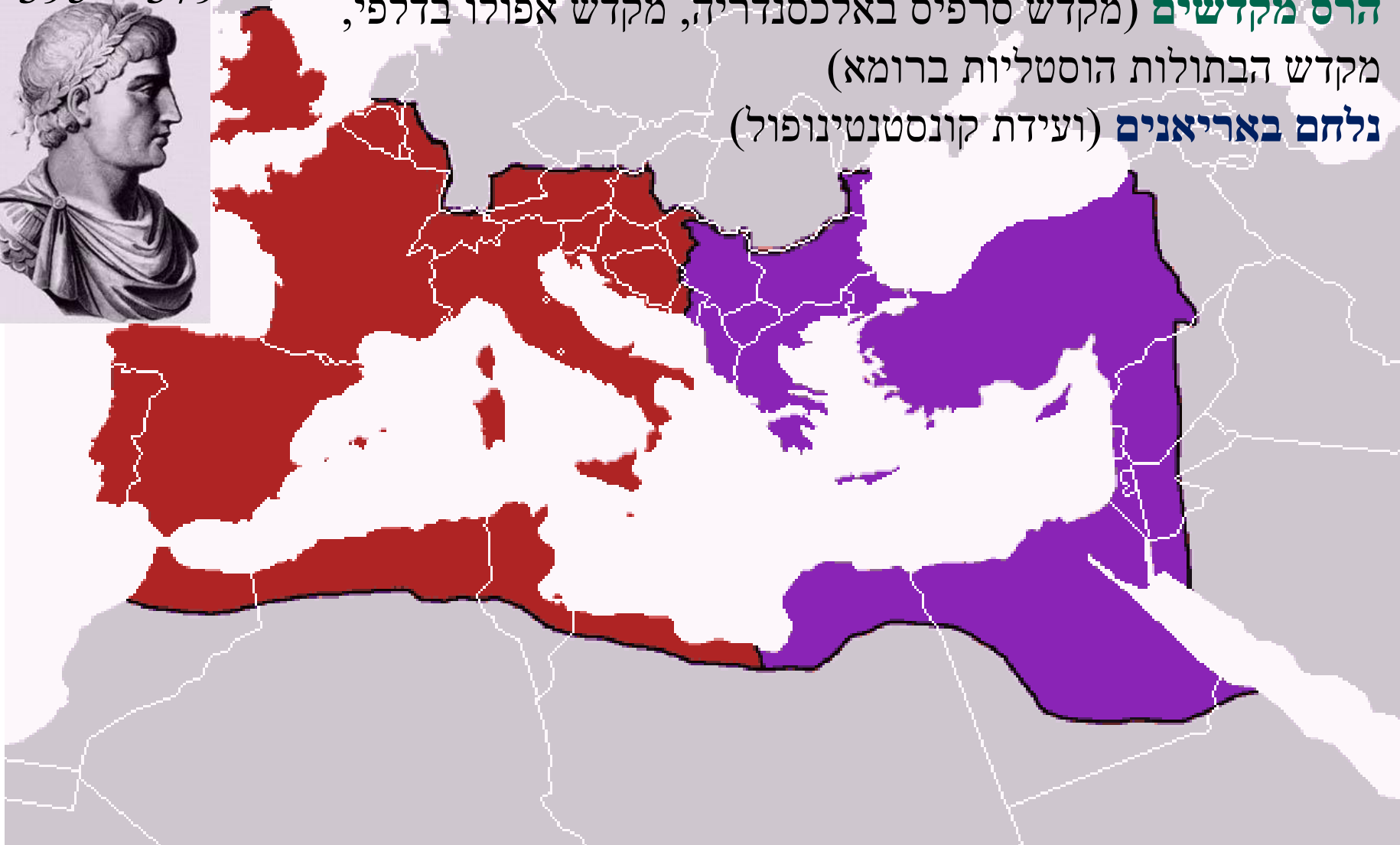
380 – הכרזה על הנצרות כדת המדינה

אסר על קיום פולחנים פגניים, רדף את הפגנים

הרס מקדשים (מקדש סרפיס באלכסנדריה, מקדש אפולו בדלפי,

מקדש הבתולות הוסטליות ברומא)

נלחם באריאנים (ועידת קונסטנטינופול)

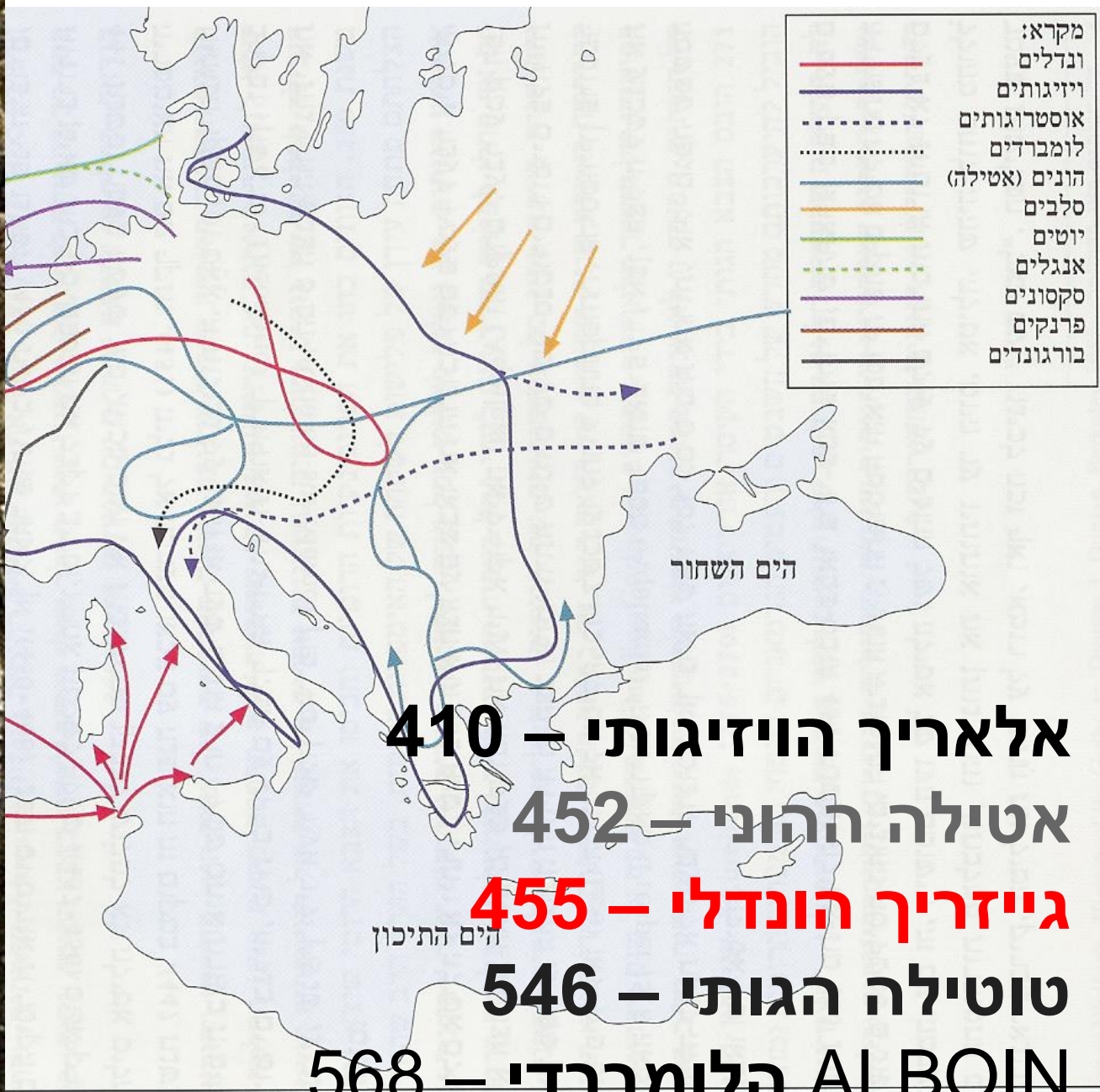
החומה התאודוסיאנית בקונסטנטינופול

שילוב הגותים לצבא וכבני ברית (foederati)

אולפילה
המסיונר
אל השבטים הגותים

אלאריך הויזיגותי – 410

אטילה ההוני – 452

גייזריך הונדלי – 455

טוטילה הגותי – 546

ALBOIN הלומברדי – 568

וכך לראשונה הוכתר
 בפלסטינה אפיסקופוס
 ה'מחנות' פטרוס.
 ואפשר היה לראות
המוני ברברים
סרקנים באים
לאבתימיוס
הגדול ומקבלים
את הטבילה
 ולומדים ולהשתחוות
 לאל".

Iraqi Christians in Khabur, north-eastern Syria.

שמועה נוראה באה מפאתי מערב. רומא באה במצור, חיי האזרחים נפרו בזהב. שדודים, הם עתה שוב מוקפים, והם מאבדים את חייהם, לאחר שאבדו את נכסיהם. קילי אינו יכול להמשיך, דמעות מפריעות את הכתבתי. נכבשה העיר, אשר כבשה את העולם כולו. כלתה ברעב, בטרם הומתה בחרב, ורק שבויים מעטים נמצאו. זעם הרעבים ביקש ומצא מזון נורא: בני אדם קדעו איש את רעהו לגודים; אם לא הסה על עוללה יונק שדיה ואכלה את אשר ילדה, בליל שדך קיר מואב נדמה" וישעיהו טו, ו

הירונימוס על ביזת רומא

d. 379 בזיליוס הגדול

התפילות שחיבר בשימוש 10 פעמים בשנה: בחמשת ימי ראשון בצום הגדול, בערבית של יום החמישי הקדוש ושל השבת הקדושה, חג המולד והתאופניה וב-1 בינואר, שהוא חגו של ואסיליוס הקדוש.

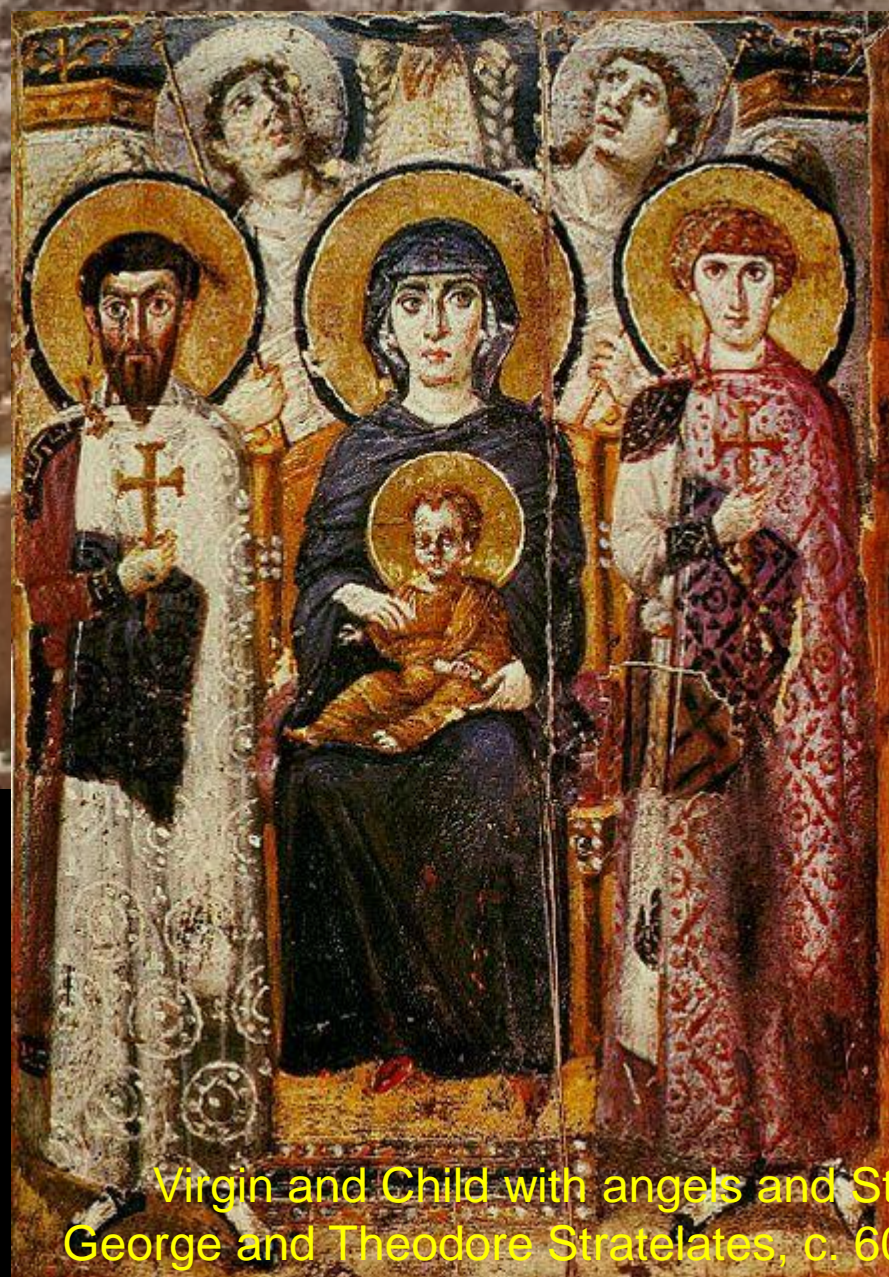
d. 379 כריסוסטומוס

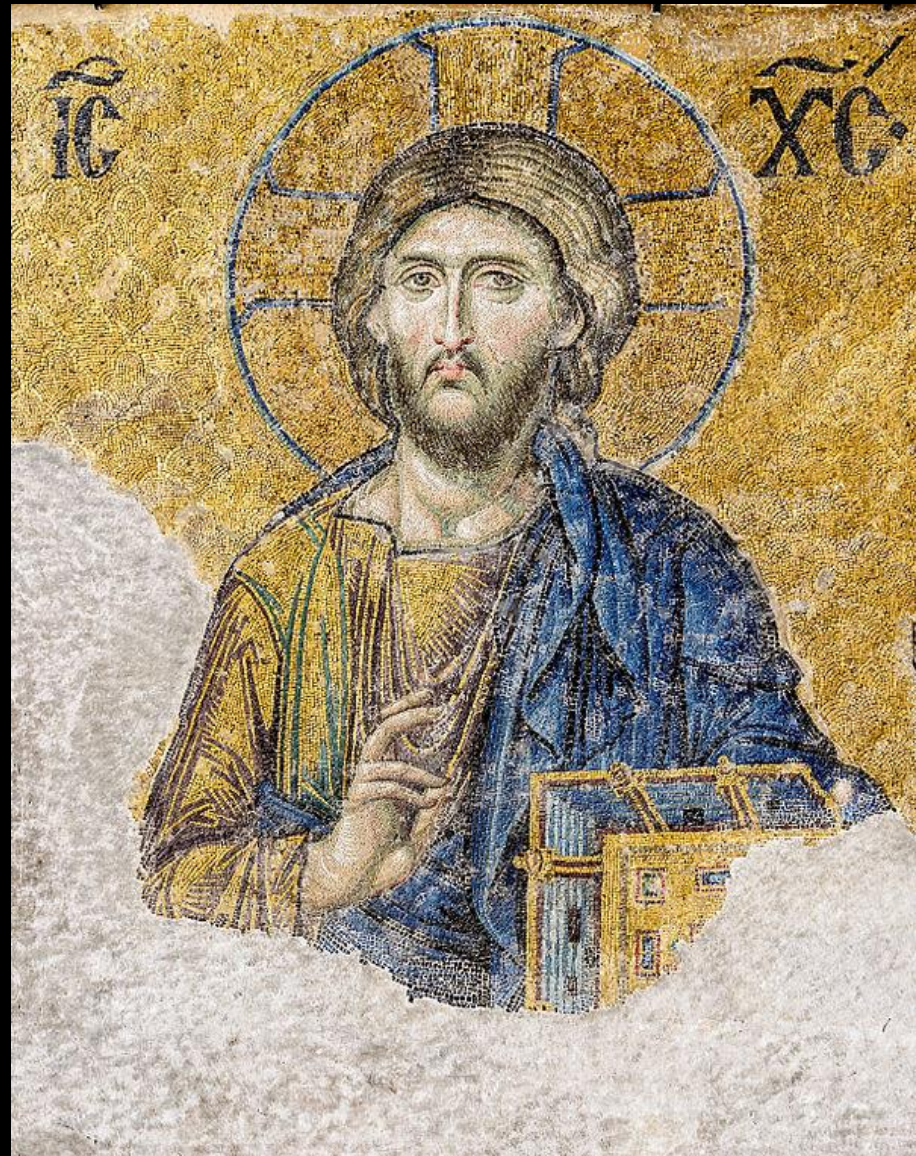
הליטורגיה שחיבר היא השכיחה ביותר בפולחן האורתודוקסי לאורך כל השנה

איקונוגרפיה

Virgin and Child with angels and Sts. George and Theodore Stratelates, c. 600

קטקומבות סנטה פריסקילה, רומא

מלאך, שנהב מאה - 6 קונסטנטינופול

סנטה סבינה, רומא

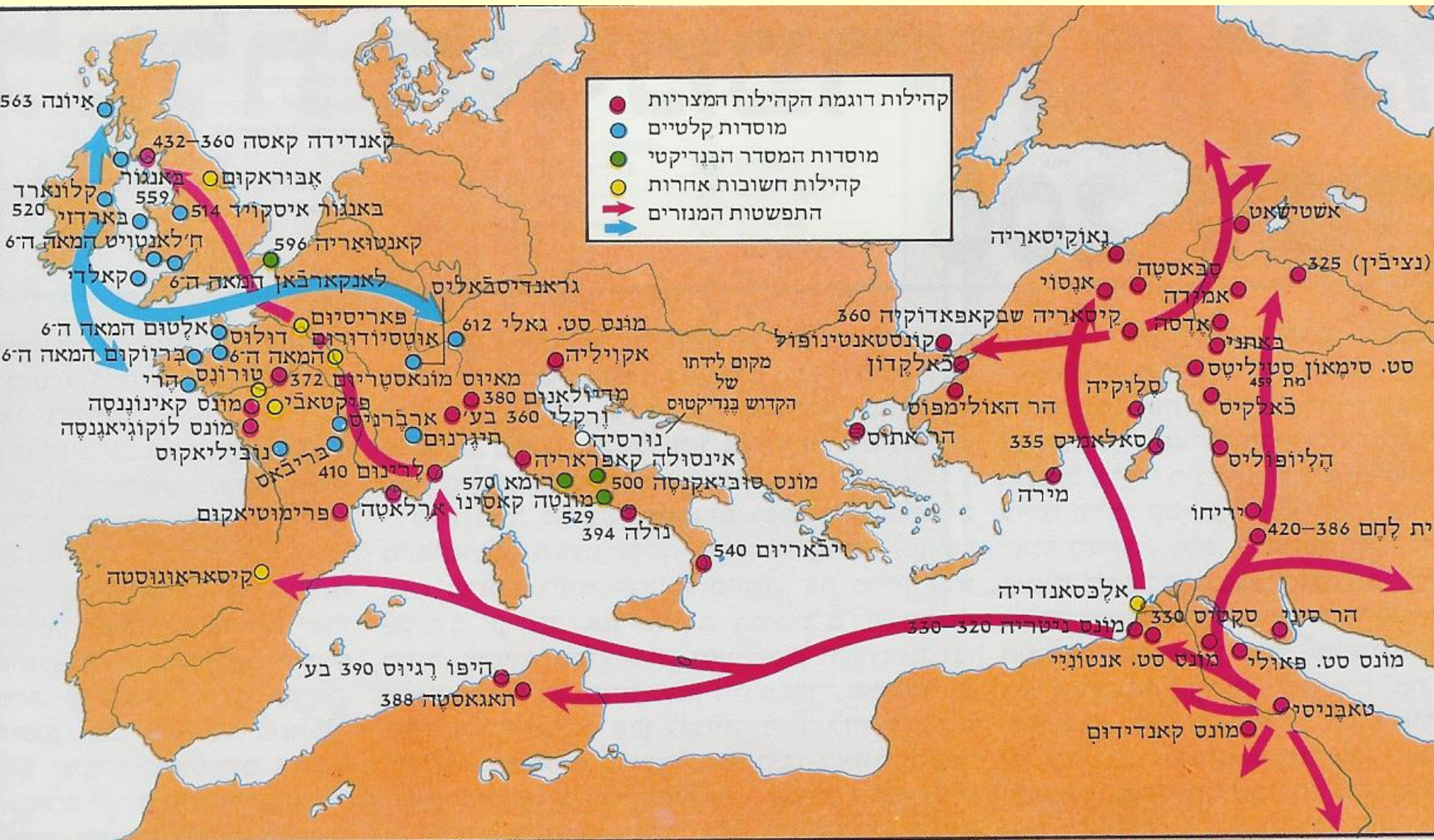

Petra, view from the northwest; the site is near the center

התפשטות תנועת הנזירות

שָׁבַע בַּיּוֹם הַלְלִיתִיךָ
עַל מְשֹׁפְטֵי צְדָקָה.

תהילים קיט

Vespers

17 בערב

Compline

19 בערב

–VIGIL

21 בלילה

Mattines

3:15 לפני זריחה

Lauds

זריחה 6 בבוקר

Prime

7 בבוקר

Terce

9 בבוקר

Sexte, None

12-15

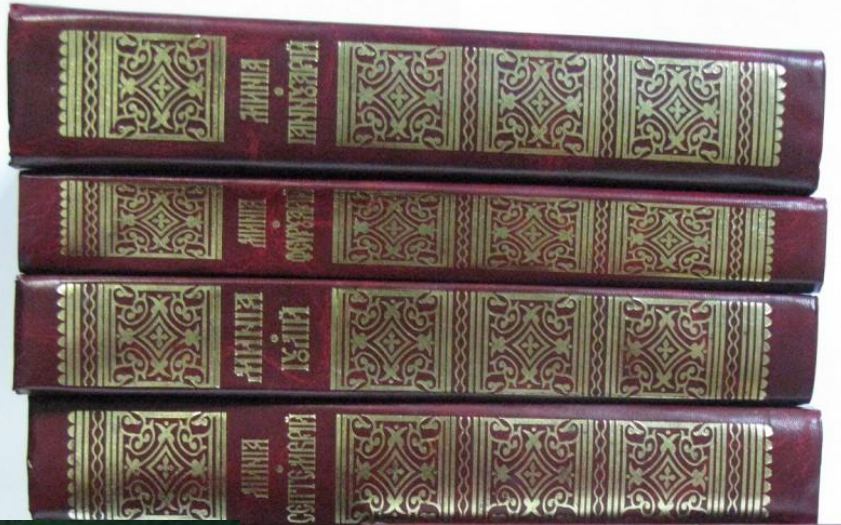

קפדוקיה תורכיה

ΨΑΛΤΗΡΙΟΝ

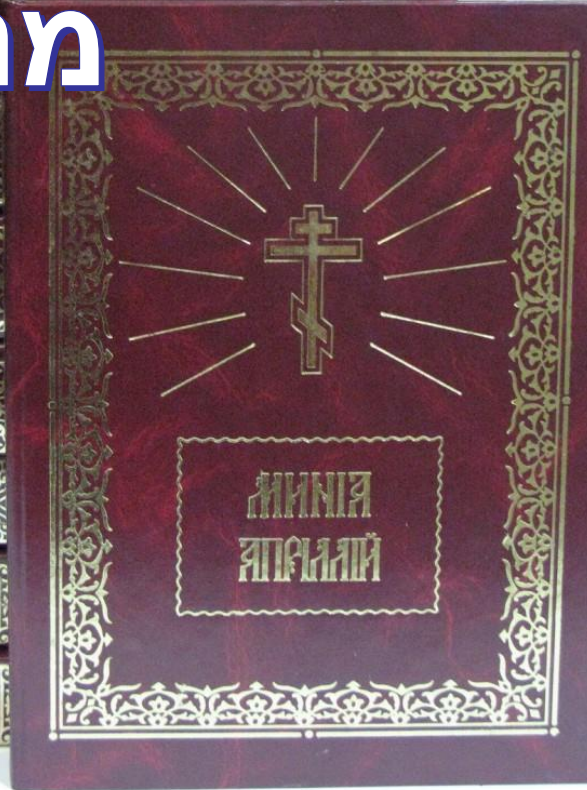
ΑΣΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΣΙΑ ΤΩΝ ΨΑΛΜΩΝ

פסלטריון

מכיון

טריודיון

הטקס הארצי הוא דמות (= איקון)
של הליטורגיה השמימית.
עלינו לדמיין שאנו מצויים בשמיים"

(תאודור ממופסוסטיה, מאה 4)

Ὁ ΜΕΓΑΣ

ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ

"הכנסייה היא שמיים עלי אדמות,
בהם שוכן ונע אלוהים השמימי"

גרמנוס מקונסטנטינופול 733 d.

"זהו המיסתורין העליון אשר אין
מעבר לו, ואשר אין בנייתן להוסיף לו"

(ניקולאס קבסילאס, מאה 14)

Axios Esti

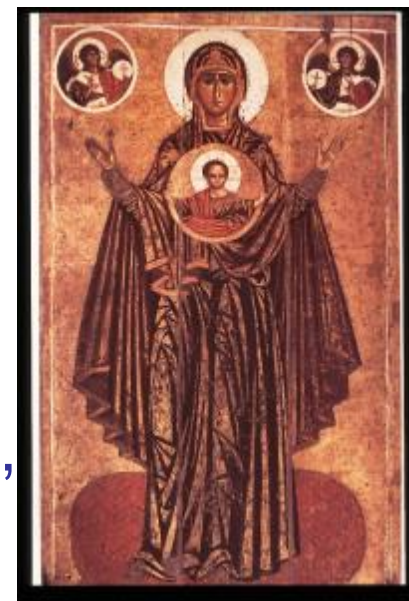

אכן נכון הוא לאשרך יולדת האלוה,
αξιόν εστίν ως αληθώς, μακαρίζειν Σε την
Θεοτόκον,

המאושרה תמיד והתמימה ואם אלהינו
την αιμακάριστον και Παναμώμητον και
Μητέρα του Θεού ημών

היקרה מן הכרובים, ומפוארה לאין ערוך מן
την τιμιωτέραν των **Χερουβείμ**
ומפוארה לאין ערוך מן השרפים,
και ενδοξοτέραν ασυγκρίτως των
Σεραφείμ

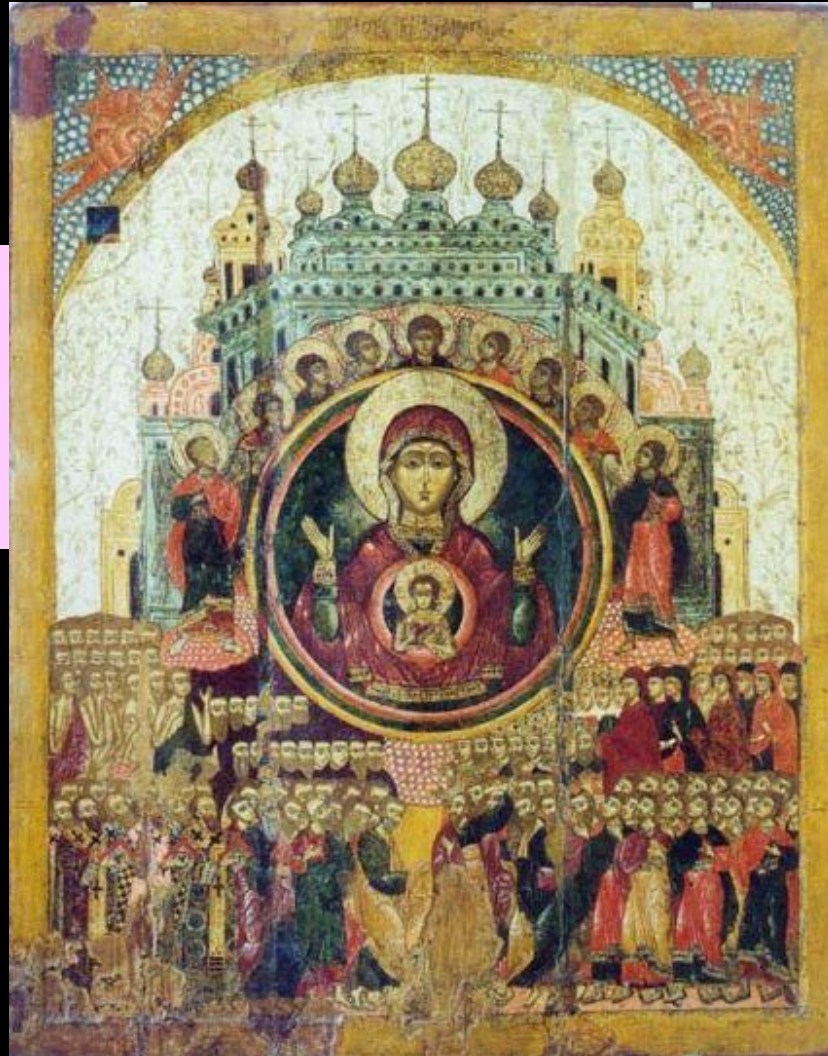
אשר בטהרה ילדת אלוה הדבר,
την αδιαφθόρως Θεόν **Λόγον** τεκούσαν,
אמנה יולדת אלוה את: אותך אנו מרוממים.
την όντως **Θεοτόκον** Σε μεγαλύνομεν . "...

פולכריה (אחות הקיסר תאודוסיוס וו) 399 – 453

קיסרית - 414

Θεοτόκος
Theotokos

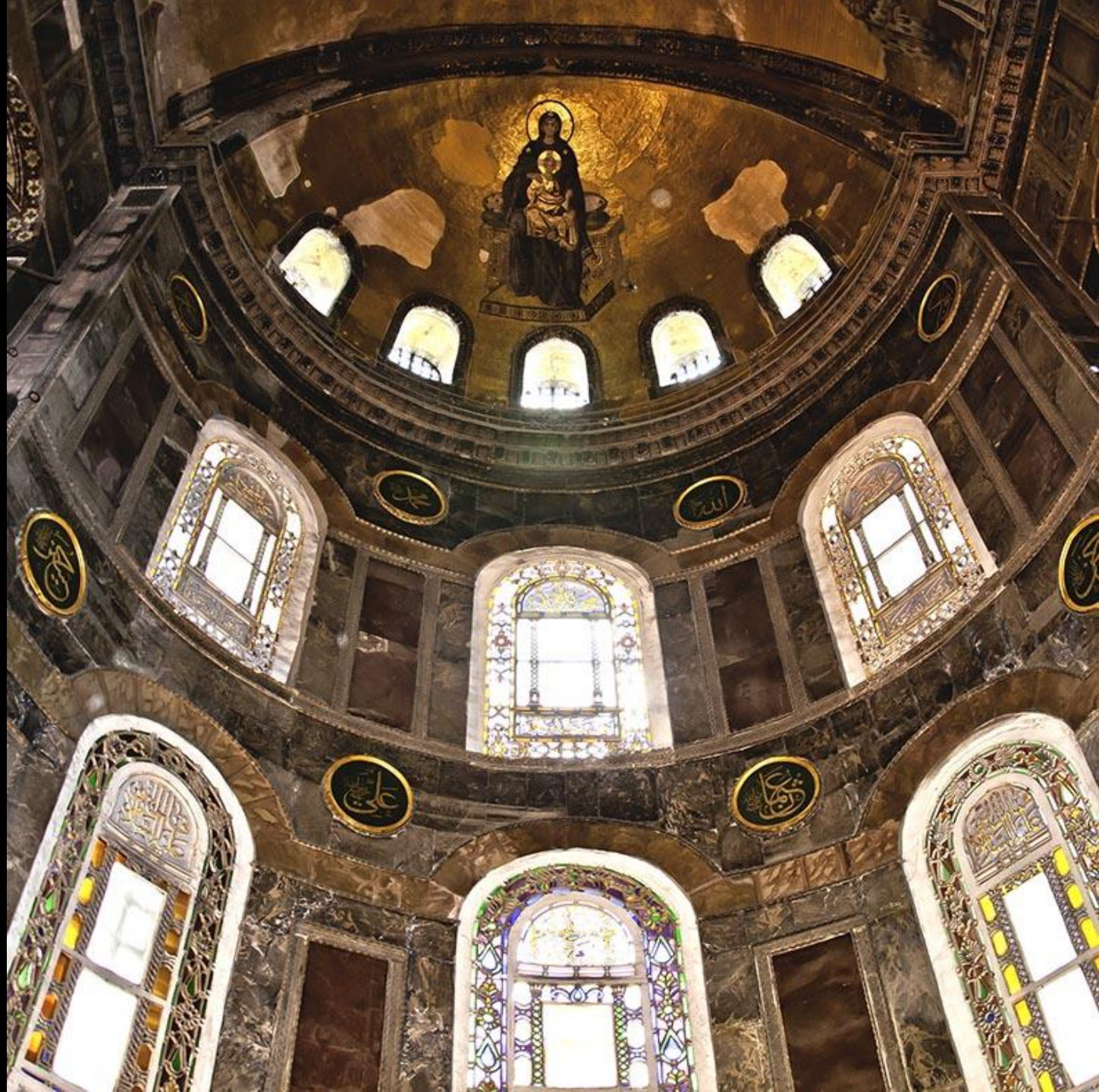
אם האלוהים
Mater Dei

Μήτηρ Θεοῦ ΜΡ ΘΥ אם האלוהים

רנון - Theotokion

יולדת אלוה הטהורה, הנך התקוה, המחסה,
ומצודת המשיחיים, החומה שאין לכבשה,
חוף העשוקים שאינו מטולטל.
אולם, כפי שאת בהפגעתך המתמידה
מצילה את העולם,
זכרי נא אף אותנו, בתולה מהוללה.

שלום עליך,

מרום הנשגב מהשגת מחשבות אנוש
שלום עליך עמק נבצר חקר מעיני מלאכים

שלום עליך, כי הנך כסא מלך
שלום עליך כי נושאת את נושא הכל

שלום עליך, כוכב המופיע את השמש
שלום עליך, רחם התגשמות אלוה

<https://www.youtube.com/watch?v=0Sf5s1NfN8s>

אל יולדת האלוה נרוץ עתה בחזקה,
אנו החוטאים והאמללים, ונכרעה בתשובה,
בשוענו מעמק נפשנו:

אנא הגבירה, עזרי נא,
חמלי עלינו.
חושי אובדים אנחנו
תחת רב פשעינו.
אל תשיבי עבדיך ריקם,
כי לנו את התקווה לבדך